

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. liepos 15 d. Nr. Nr- FA-P-40-8-72
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 4-ojo audito departamento
direktoriaus Rimvido Aleliūno
2009-06-29 pavedimą Nr. P-40-8

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Regina Krutkienė (grupės vadovė)
Vytautas Markauskas
Paulius Bakaitis
Inga Staškė (iki 2010-03-19)
Rasa Kislovskienė (nuo 2010-06-01)

Auditas pradėtas 2009-06-29
Auditas baigtas 2010-07-15

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo	7
1.1. Dėl gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įmokų	7
1.2. Dėl lėšų naudojimo	7
1.3. Dėl viešųjų pirkimų	7
2. Kita informacija	8
3. Rekomendacija	9
Priedai	10

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 4-ojo audito departamento direktoriaus 2009 m. birželio 29 d. pavedimu Nr. P-40-8. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Regina Krutkienė (grupės vadovė), vyresnysis valstybinis auditorius Vytautas Markauskas, vyresnioji valstybinė auditorė Inga Staškė (iki 2010 m. kovo 19 d.), valstybinis auditorius Paulius Bakaitis ir valstybinė auditorė Rasa Kislovskienė (nuo 2010 m. birželio 1 d.).

Audituojamas subjektas – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija. Adresas: Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius; identifikavimo kodas 188601464.

Audituojamu laikotarpiu Vidaus reikalų ministerijai vadovavo ministras Raimundas Palaitis. Vidaus reikalų ministerijos kancleriu buvo Evaldas Gustas (iki 2009 m. birželio 30 d. – valstybės sekretorius), kuris vidaus reikalų ministro įsakymu įgaliotas būti Vidaus reikalų ministerijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų valdytoju. Vyriausiojo buhalterio funkcijas atliko Ekonomikos ir finansų departamento direktorius Bronislavas Deveikis.

Audituojamas laikotarpis – 2009 metai.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinę atskaitomybę ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama Vidaus reikalų ministerijos suvestinė 2009 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr.1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8).

Audituotos planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitos:

- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Sveikatos priežiūros, socialinės globos bei rūpybos įstaigų ir darbuotojų etatų plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-5);
- Vidaus reikalų sistemos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Valstybės saugumo departamento, Krašto apsaugos ministerijos, Generalinės prokuratūros, Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų, teisėjų ir karių valstybinių pensijų plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-7);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicinius projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11);
- Vertinimo kriterijų suvestinė įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-12);
- Vidaus reikalų, teisėsaugos, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų išlaidų straipsnio „Darbdavių socialinė parama“ įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. BFP-25).

Vidaus reikalų ministerija ir trylika jai pavaldžių įstaigų 2009 metais vykdė 15 programų. Patikslintas 2009 m. asignavimų planas, įskaitant pereinamuosius specialiųjų programų likučius ir viršplanines pajamas, yra 780 649,3 tūkst. Lt. 2009 m. Vidaus reikalų ministerija gavo 368 181,2 tūkst. Lt ir panaudojo 368 196,9 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Išlaidų sąmatų vykdymo

2009 m. gruodžio 31 d. balanso aktyvas (pasyvas) – 536 172,8 tūkst. Lt. Pagrindiniai Vidaus reikalų ministerijos finansinės veiklos rezultatai pagal vykdytas programas pateikiami 1 lentelėje.

1 lentelė.

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus (tūkst. Lt)	Gauti asignavimai (tūkst. Lt)	Panaudoti asignavimai (tūkst. Lt)	Nepanaudoti asignavimai (tūkst. Lt)
1.4	Ypatingų viešosios tvarkos situacijų kontrolė	47 885,0	47 885,0	47 885,0	0,0
1.15	Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų socialinės garantijos	122 559,0	122 507,2	122 507,2	51,8
1.81	Specialioji programa, finansuojama iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų	14 493,9	9 782,3	9 782,3	4 711,6
2.10	Vidaus reikalų ministerijos valdymo srities valstybės politikos formavimas, įgyvendinimo koordinavimas ir kontrolė	240 114,0	47 746,6	47 762,3	192 367,4
2.11	Vidaus reikalų ministerijos infrastruktūros plėtra ir bendrųjų sistemos funkcijų vykdymas	26 104,0	26 057,9	26 057,9	46,1
2.18	Valstybės tarnybos politikos įgyvendinimas ir valdymo tobulinimas	3 803,0	3 713,1	3 713,1	89,9
3.17	Lietuvos Respublikos piliečių ir užsieniečių migracijos procesų valdymo tobulinimas	52 004,0	51 977,8	51 977,8	26,2
3.55	Išorės sienų fondo programa	152 091,6	30 243,3	30 243,3	121 848,3
3.56	Europos grąžinimo fondo programa	5 236,0	799,9	799,9	4 436,1
4.53	Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programa	42 346,1	3 515,6	3 515,6	38 830,5
4.54	Europos kaimynystės ir partnerystės priemonės programa	41 424,0	933,2	933,2	40 490,8
60.08	Specialioji Europos regioninės plėtros programa (Bendrijos iniciatyvai INTERREG įgyvendinti)	27 826,7	21 721,1	21 721,1	6 105,6
68.10	Specialioji Europos Sąjungos techninės paramos 2007-2013 m. programa	4 762,0	1 298,2	1 298,2	3 463,8
IŠ VISO		780 649,3	368 181,2	368 196,9	412 468,1

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (valstybės kontrolieriaus 2006 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-15 redakcija) patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais ir pagal Valstybės kontrolės 4-ojo audito departamento direktoriaus patvirtintą audito planą.

Auditas atliktas siekiant pakankamai užtikrinti, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas

užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui buvo taikomi du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 1 841,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 0,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 2 680,9 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, buvo vertinamas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, buvo atliktas Vidaus reikalų ministerijos veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, buvo nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys. Vertinant vidaus kontrolę buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis. Atsižvelgiant į tai buvo atliktos šių sričių vidutinės apimties savarankiškos audito procedūros: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, ilgalaikio turto, atsargų ir trumpalaikio turto, pinigų, pajamų ir kompensuotų nuompinigių.

Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje buvo numatytos sisteminių tyrimų sritys:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;
- išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas;
- viešojo sektoriaus išlaidų optimizavimas.

Šiose sisteminių tyrimų srityse buvo atliktos audito procedūros. Taip pat teisėtumo požiūriu buvo įvertintas valstybės biudžeto asignavimų 2010 metų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio planavimas.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai dėl valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo

1.1. Dėl gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įmokų

Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, nesilaikydama Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo¹ 23 straipsnio, kaip gyventojų pajamų mokestį į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą pervedė ne tik iš darbo užmokesčio išskaičiuotas gyventojų pajamų mokesčio sumas, bet ir 1,3 tūkst. Lt iš valstybės biudžeto lėšų. Taip pat, nesilaikydama Valstybinio socialinio draudimo įstatymo² 9 straipsnio, į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą socialinio draudimo įmokų pervedė 19,8 tūkst. Lt daugiau, negu apskaičiavo.

1.2. Dėl lėšų naudojimo

Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos nesivadovavo Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos³ 6.1 punktu, nes dviem statutiniais valstybės tarnautojams apskaičiavo ir išmokėjo 337,99 Lt didesnę pašalpą už laikino nedarbingumo laikotarpį ir išeitinę išmoką.

1.3. Dėl viešųjų pirkimų

Viešojo saugumo tarnyba 2009 metais sudarė 3 autorines sutartis dėl kompiuterinės algų skaičiavimo programos „Kaunas“ papildymo ir pakeitimo: 2009-01-21 sutartį Nr. 47ST-6; 2009-04-17 sutartį Nr. 47ST-49 ir 2009-07-10 sutartį Nr. 47ST-80. Audito metu negauta įrodymų, kad įsigyjant programos „Kaunas“ papildymą ir pakeitimą vadovautasi Viešųjų pirkimų įstatymu⁴.

Tarnyba 2009 m. lapkričio 24 d. sudarė paslaugų teikimo sutartį Nr. 47ST-117, pagal kurią paslaugos teikėjas įsipareigoja atlikti kompiuterinės algų skaičiavimo programos papildymo ir tobulinimo paslaugas. Įvertinus šią sutartį nustatyta, kad joje nenurodyta atlyginimo už paslaugą suma. Audito metu negauta įrodymų, kad įsigyjant programos „Kaunas“ papildymo ir tobulinimo paslaugas vadovautasi Viešųjų pirkimų įstatymu⁵.

¹ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas, 2002-07-02 Nr. IX-1007 (2004-04-08 įstatymo Nr. IX-2103 redakcija).

² Valstybinio socialinio draudimo įstatymas, 1991-05-21 Nr. I-1336 (2004-11-04 įstatymo Nr. IX-2535 redakcija).

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-27 nutarimas Nr. 650 „Dėl darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁵ Ten pat.

Audito metu nustatyta, kad Trakų medicininės reabilitacijos centro ir maitinimo paslaugų teikėjo 2009 m. balandžio 28 d. pasirašyta paslaugų pirkimo sutartis Nr. 250 neatitiko maitinimo paslaugų viešojo pirkimo sąlygų. Taigi Trakų medicininės reabilitacijos centras nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 3 dalies reikalavimų.

2. Kita informacija

Atlikus Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje numatytų sisteminių tyrimų sričių (viešojo sektoriaus išlaidų optimizavimo vertinimas, išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas) audito procedūras, neatitikimų nenustatyta.

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras, nustatyta, kad Vidaus reikalų ministerijoje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurta vidaus kontrolės procedūros, vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus nereikšmingas išimtis, todėl ji vertinama kaip gera.

Audito metu nustatyta klaidų ir neatitikimų, kurie nedaro reikšmingos įtakos mūsų nuomonei dėl 2009 metų finansinės atskaitomybės, planų ir programų sąmatų įvykdymo ataskaitų bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo. Valstybės kontrolė 2010 m. birželio 29 d. raštu Nr. S-(40-1257)-1504 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų, neatitikimų“ ministerijai pateikė informaciją apie klaidas ir neatitikimus. Be to, informacija apie nustatytas klaidas ir neatitikimus, nurodant juos pašalinti, pateikta Viešojo saugumo tarnybai prie Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos priežiūros tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Trakų medicininės reabilitacijos centrui, Vidaus reikalų ministerijos Reprezentaciniam pučiamųjų orkestrui ir Asmens dokumentų išrašymo centrui prie Vidaus reikalų ministerijos.

Pažymime pažangą, šalinant audito metu nustatytus trūkumus:

- Viešojo saugumo tarnyba permokėtas sumas išieškojo ir grąžino į valstybės biudžetą;
- Trakų medicininės reabilitacijos centras patikslino sutartį, pašalindamas neatitikimus maitinimo paslaugų viešojo pirkimo sąlygoms.

3. Rekomendacija

Užtikrinant Biudžeto sandaros įstatyme⁶ nustatytą asignavimo valdytojo pareigų įgyvendinimą, įdiegti papildomas vidaus kontrolės procedūras naudojant valstybės lėšas.

Rekomendacijos įgyvendinimo planas pateikiamas 1 priede, kuriame priemonės ir terminus jai įgyvendinti nurodė Vidaus reikalų ministerija.

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Regina Krutkienė

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2003-12-23 įstatymo Nr. IX-1946 redakcija).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Lietuvos Respublikos vidaus
reikalų ministerijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Rekomendacijos įgyvendinimo planas

Eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Užtikrinant Biudžeto sandaros įstatyme nustatytų asignavimo valdytojo pareigų įgyvendinimą, įdiegti papildomas vidaus kontrolės procedūras naudojant valstybės lėšas.	Vidaus reikalų ministerija	1. 2010 metais atlikti Vidaus reikalų ministerijos (VRM) vidaus auditą Viešojo saugumo tarnyboje prie VRM. 2. Pavesti VRM finansuojamoms įstaigoms patikslinti finansų kontrolės taisykles, nustatant, kad prekių ir paslaugų sutartys būtų sudaromos tik atlikus viešuosius pirkimus, kurie atitinka Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, bei sustiprinti sutarčių sudarymo ir vykdymo kontrolę. 3. Kontroliuoti, kad VRM finansuojamos biudžetinės įstaigos be teisinio pagrindo ar būtinos priežasties nesudarytų teisinių paslaugų sutarčių.	2011 m. I ketv. 2010 m. II pusmetis Nuolat
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: Vidaus reikalų ministerijos Ekonomikos ir finansų departamento Buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja Tel. (8 5) 271 7152, el. p. nijole.knutova@vrn.lt				
				Nijolė Knutova